

Kázání: 243. O nositelích světla

Kázání

O nositelích světla

1. čtení: Izajáš 14, 3 - 17

3 V den, kdy ti dá Hospodin odpočinout od tvého trápení a nepokoje, od tvrdé otročiny, jíž jsi byl zotročen,

4 proneseš o babylónském králi pořekadlo: „Jak pominul poháněč, jak pominula knuta!“

5 Hospodin polámá hůl svévolníků, žezlo vládců,

6 jež zběsile bilo národy ranami bez ustání, hněvivě vládlo pronárodům nezkontrolovaným pronásledováním.

7 V míru odpočala celá země, všechno zvučně plesá.

8 I cypřiše se radují nad tebou i libanónské cedry od chvíle, kdy jsi padl: „Už nevstane ten, kdo nás kácel!“

9 I nejhlubší podsvětí je kvůli tobě rozrušeno, čeká na tvůj příchod, probudilo kvůli tobě přízraky všech vojevůdců země. Všechny krále pronárodů přimělo vstát ze svých trůnů.

10 Ti všichni se ozvou a řeknou tobě: „Také jsi jako my pozbyl síly? Už jsi nám podoben!“

11 Do podsvětí byla svržena tvá pýcha, hlučný zvuk tvých harf. Máš ustláno na hnilobě, přikrývku máš z červů.“

12 Jak jsi spadl z nebe, třpytivá hvězdo, jitřenky synu! Jak jsi sražen k zemi, zotročovateli pronárodů!

13 A v srdci sis říkal: „Vystoupím na nebesa, vyvýším svůj trůn nad Boží hvězdy, zasednu na Hoře setkávání na nejzazším Severu.“

14 Vystoupím na posvátná návrší oblaků, s Nejvyšším se budu měřit.“

15 Teď jsi svržen do podsvětí, do nejhlubší jámy!

16 Kdo tě uvidí, budou se dívat a divit: „To je ten muž, který zneklidňoval zemi a otrřásal královstvími?“

17 Svět změnil v poušť, bořil jeho města, vězně nikdy nepropouštěl domů.“

2. čtení: Lukáš 10, 17 - 24

17 Těch sedmdesát se vrátilo s radostí a říkali: „Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.“

18 Řekl jim: „Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk.“

19 Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veškeré síle nepřítelů, takže vám v ničem neuškodí.

20 Ale neradujte se z toho, že se vám podrobují duchové; radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.“

21 V té hodině zajásal v Duchu svatém a řekl: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.“

22 Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“

23 Když byli sami, obrátil se na své učedníky a řekl jim: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte.“

24 Říkám vám, že mnozí proroci a králové chtěli vidět, na co vy hledíte, ale neviděli; a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli.“

Děti: Musejí mít světlo, aby usnuly? Jeníček také koukal ze stromu, kde uvidí nějaké světlo. Když

Jirka na pochodu odvahy usnul v cíli, taky potom hledal světlo... Jó, bez světla by to nešlo. Budme sami světly!

Sestry a bratři, máme za sebou nejdelší noc v roce. Ode dneška už bude tma pomalu, ale jistě ustupovat, a světlo naopak přibývat. Tak nějak se to samo nabízí, že by dnešní čtvrté adventní neděli slušelo právě kázání o světle.

Třeba na téma, kde se v našem dnešním potemnělém světě světlo vůbec bere. Nejspíš záleží na tom, jaké světlo si s sebou člověk nese. Ježíš jednou řekl: „Světlem tvého těla je oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo má světlo. Je-li však tvé oko špatné, i tvé tělo je ve tmě. Hleď tedy, ať světlo v tobě není tmou“ (Lk 11,34-35). Čili záleží na tom, jak se díváme na svět kolem sebe. U někoho, kdo má oči zakalené závistí, pýchou nebo sobectvím, moc světla nenajdeme, to dá rozum.

Zajímavá je Ježíšova věta: Hleď tedy, ať světlo v tobě není tmou. Prostě jsou lidé, kteří se tváří jako nositelé světla, ale když se na ně podíváte z blízka, zjistíte, že v nich je tma jak v ranci. Leckdo ovšem jejich řečem plným předsudků, zášti a lží naletí. Rozpoznat světlo od tmy je často fuška a ne jeden nositel světla se dříve nebo později vyjeví jako temný svůdce, co přivádí lidi na šikmou plochu.

Jako třeba ten Lucifer, v českém překladu Světlonoš, neboli nositel světla. O Satanovi, ďáblu nebo Knížeti temnot, chcete-li, se obvykle moc často nekáže. Natož o čtvrtou adventní neděli! A je to tak dobře, protože evangelium je přece radostná zpráva o vítězství Boží lásky, a ne o pletichách, nástrahách a podrazech temných sil. Lucifer jednoduše nestojí za kázání, protože s přicházejícím Božím královstvím je to čím dál větší nula, ať se snaží sebevíc.

Dneska si ale pro jednu uděláme malou výjimku. Text, který jsme četli z knihy proroka Izajáše, popisuje pád jakéhosi Lucifera. A my se ptáme: Jedná se o postavu, kterou známe z televizních pohádek jako kníže pekel? A má tahle postava něco společného s Adventem a vánočními svátky?

Vezmeme to popořádku, když ne od Adama, pak alespoň od babylónského zajetí. O tom, jak Babylóňané odvedli elitu poraženého judského národa do zajetí, jsme mluvili docela nedávno. Vyhnanci neměli žádnou naději, že by se kdy mohli vrátit domů. Nebýt proroků, kteří naději neztráceli, dost možná by se tam v té cizině rozplynuli v babylónském živlu. Slova proroků je držela nad vodou.

Jako třeba ta, která jsme dnes četli: „Jakž to, že jsi spadl s nebe, ó lucifeře v jitře vycházející. Poražen jsi až na zem, ještě zemdličoval národy“ (Iz 14,12). Tak zní kralický překlad, kde je opravdu zmínka o luciferovi. Je jím míněn babylónský král, ten, který je nositelem světla, stručně světlonoš.

V původním hebrejském textu je řeč o jitřence, ranní hvězdě, která vychází, když končí noc. Zvláštní světlo, tahle jitřenka. Sotva vyleze na oblohu hned je tu ráno a její bledé světýlko se ztrácí pod mnohem silnějším svitem slunce.

Prorok Izajáš přirovnává mocného babylónského panovníka k ranní hvězdě. K ránu, ještě za tmy, to vypadá, že vyšla opravdu jasná hvězda, nositelka světla, opravdový lucifer, hvězda světlejší než kterákoli jiná. Celá obloha je zastíněna její září, všechny ostatní hvězdy blednou, všichni ostatní králové se před tím babylónským třesou.

Takhle se to jeví. Ale ve skutečnosti je tomu docela jinak. Prorok si z krále mocné říše utahuje, docela otevřeně se mu směje. Na rozdíl od ostatních, kteří se třesou strachy, prorok totiž vidí dál. Má nadhled. Přesně v tom spočívá prorocká profese. Prorok dohlédá dál, za události, bolesti a strasti, které se nám zdají být nezměnitelné, věčné a nekonečné.

Prorok vidí, že poslední slovo nemají samozvaní lucifeři, kteří nás vehementně přesvědčují, že jsou tu

s námi navždy a napořád. Poslední slovo má Bůh. On je skutečné světlo, nejen bledá záře, kterou se lucifeři pyšní druhým na odiv.

Právě díky svému nadhledu si prorok, byť v neradostném postavení zajatce, může ze svých utlačovatelů dělat dobrý den: 'Zatím jsi jako ta jitřenka na ranní obloze, milej králi. Budíš respekt svou bledou září. Jenže jak dlouho ti to asi vydrží. Už vidím, jak je ta tvoje pýcha svržena. Jak padáš ranní bledá hvězdo z nebe rovnou dolů. Před Hospodinem, který jediný je skutečným světlem, nemáš šanci.'

Je vlastně docela jedno, jestli měl prorok v tu chvíli na mysli konkrétního krále, který bez ohledu na svou slávu a velikost jednou zemře a „ustele si na hnilobě s přikrývkou z červů“ nebo jestli mluvil o babylónské říši jako celku, jejíž do nebe vyhlášená sláva bude sražena až k zemi, ba přímo do podsvětí. Nejspíš myslel na obojí.

Nic totiž netrvá věčně a samozvaní nositelé světla, rádobý lucifeři, jsou odepsaní už tehdy, když ještě na temné obloze září jejich bledý svit. Protože na scénu přichází ten, v jehož svitu žádná bledá záře neobstojí.

Judským zajatcům v Babylóně tenkrát tahle sarkastická slova na adresu svých utlačovatelů moc pomohla. Dodala jim naději, že jejich stav není definitivní. V žilách se jim opět rozproudila víra v Hospodina, který je neopustí, ale naopak přivede zpátky do jejich vlasti.

Přenesme se nyní, sestry a bratři, o pár stovek století dál do novozákonní doby. Po vesnicích a městech chodí Ježíš se svými učedníky a vše nasvědčuje tomu, že se odehrává něco přelomového. Těm, kteří už se domnívali, že je všemu konec, dává novou naději: lidem na okraji společnosti, nad kterými všichni ohruují nos; nemocným, kteří byli považováni za Bohem trestané; ženám a také dětem, které v patriarchální společnosti vůbec nic neznamenal.

Najednou se všechno mění. Ježíš má teprv nadhled! Vidí dál než kdokoli jiný, dál než proroci. Vidí do Boží budoucnosti, kde už nebudou křivdy, lhostejnost a trápení. Všem samozvaným nositelům světla je odzvoněno. Luciferové, kteří by nás chtěli držet v zajetí nevědomosti, kteří by nám chtěli namlouvat, že jinak to být nemůže, že změna není možná, mají jednu provzdy utrum. Domýšlivé hvězdy padají z nebe jedna za druhou.

Právě ve chvíli, kdy učedníci nadšeně vyprávějí, jak je poslouchají dokonce i démoni, Ježíš si půjčuje Izajášova slova a řekne: „Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk.“ Samozvaný nositel světla už nemá prakticky žádnou moc. Kdysi se domníval, jak si stojí vysoko. Donášel na lidi rovnou Pánu Bohu. Jen si vzpomeňme na dobráka Joba, co si musel prožít díky těmhle satanským metodám. Žaloval a udával a měl velkou radost, když lidé za své hříchy, ať už skutečné nebo ne, pořádně dlouho pykali, nejradši by je viděl trápit se věčně.

Ale tomu je nyní konec. Satan, tenhle odvěký Pokušitel a Donašeč spadnul ze svých výšin jako blesk z nebe, podobně jako oněhdy babylónský král. Bůh přišel v Kristu na svět, ne aby lidi trestal, jak to měl nejraději onen svržený světlonoš, ale aby jim pomohl najít novou cestu. Ne aby je odsoudil, ale aby je vysvobodil.

Na začátku jsem řekl, že si dnes uděláme malou výjimku a kázání bude o ďáblu. Vidíte, sestry a bratři, nakonec z toho je stejně kázání o Boží lásce. Ono to, myslím si, v křesťanské církvi ani jinak nejde. Boží světlo je silnější než bledé lampičky všelijakých pomíjivých jitřenek a temných nositelů světla.

Používám množné číslo, protože luciferem, falešným světlonošem, byl nejen babylónský král, luciferem se může stát kdokoli z nás. Stává se to vždycky, když se lidé dělají většími, než ve

skutečnosti jsou, když přehlížejí ostatní a ve tmě, kterou šíří, si sami nevidí ani na špičku nosu. Tehdy se z nich stávají luciferové, bledé jitřenky, které nečeká nic jiného než závratný pád.

Stejně tak se lidé mohou stávat dokonce i satany, česky pokušiteli nebo svůdci. Ježíš právě takhle jednou nazval svého předního učedníka Petra: „Satane, jdi za mnou!“ řekl mu tenkrát. Přitom to Petr nemyslel nijak špatně, jenom si nevšimnul, že světlo v něm se nečekaně z ničeho nic stalo tmou.

Stát se to může každému. Jedno je ale jisté: Boží světlo lásky, které k nám září z betlémských jesliček, je neskonale silnější než cokoli jiného. O tom je vánoční evangelium. Proto nemusíme upadat do beznaděje, že sami svítíme všelijak nedokonale. V Kristu Bůh přišel na naši zem, aby nám daroval své světlo.

„Do našich srdcí byla vylita Boží láska,“ čteme v listu apoštola Pavla do Říma (5,5). Už nemusíme spoléhat na svá nevýrazná matná světýlka, můžeme svítit Kristem. Světlo jeho lásky námi prochází a září dál. Tak intenzivní může být! Pokud ho ovšem neschováme pod kbelík, jak praví Ježíš v Matoušově evangeliu.

Co říct na závěr čtvrtého adventního kázání? „Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, ať vidí vaše dobré skutky, a vzdají slávu vašemu Otci v nebesích“ (Mt 5,16). Tím je, myslím, řečeno všechno. Jsme na světě proto, abychom svítili. Nebo lépe: abychom světlo, které přijímáme, posílali dál.

PeČ

SPCH 22. 12. 2024 (4. neděle adventní)

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)